กลวิธีการแปลกริยาวลีในวรรณกรรมชุดแฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี ของงามพรรณ เวชชาชีวะ

Translation Strategies of Phrasal Verbs in Harry Potter and the Goblet of Fire in the Thai Version by Ngarmpun Vejjajiva

จารุวรรณ วงษ์จิ๋ว[1]
Charuwan Wongchiu[2]
ดุษฎี รุ่งรัตนกุล[3]
Dutsadee Roongrattanakool[4]

(Received: September 6, 2018; Revised: April 11, 2019; Accepted: May 14, 2019)

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษากลวิธีการแปลกริยาวลีภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Goblet of Fire แต่งโดย J. K. Rowling แปลบทภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดย งามพรรณ เวชชาชีวะ เรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับถ้วยอัคนี ซึ่งมีทั้งหมด 37 บท เครื่องมือที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์กลวิธีการแปลครั้งนี้ ปรับจากหลักการกลวิธีการแปลของ โมนา เบเคอร์ (Baker, 1992) ฌอง ปอล วิเนย์ และ ฌอง ดาร์เบลเนท (Vinay and Darbelnet,1958) และสัญฉวี สายบัว (2550) โดยสรุปเป็น 6 กลวิธี คือ การแปลตรงตัว การแปลเอาความ การใช้สำนวนเทียบเคียง การแปลขยายความ การใช้คำแสลง และการละไม่แปล ผลการศึกษาพบว่า มีคำกริยาวลีปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องทั้งหมด 442 คำ กลวิธีที่ผู้แปลเลือกใช้ในการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนีมีจำนวน 5 กลวิธี ได้แก่ การแปลตรงตัว ร้อยละ 66.97 การแปลเอาความ ร้อยละ 25.57 การแปลขยายความ ร้อยละ 6.33 การละไม่แปล ร้อยละ 0.68 และการใช้สำนวนเทียบเคียง ร้อยละ 0.45 โดยการใช้คำสแลงเป็นกลวิธีที่ไม่พบในการแปล ส่วนกลวิธีการแปล ที่ผู้แปลเลือกใช้มากที่สุดในการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย คือ การแปลตรงตัว คิดเป็นร้อยละ 66.97 และกลวิธีการแปลกริยาวลีที่ใช้น้อยที่สุด คือการใช้สำนวนเทียบเคียง คิดเป็นร้อยละ 0.45

คำสำคัญ: การแปล กลวิธีการแปล กริยาวลี

Abstract

The aim of this study was to investigate translation strategies of phrasal verbs in Harry Potter and the Goblet of Fire written by J. K. Rowling and translated into Thai by Ngarmpun Vejjajiva, which includes 37 chapters. The six criteria used in analyzing the translation strategies were based on Baker (1992), Vinay and Darbelnet (1958) and Saibua (2007) including literal translation, communicative translation,

[1] นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

[2] MA student (English), Faculty of Humanities, Naresuan University

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

[4] Assistant Professor Dr., Department of English, Faculty of Humanities, Naresuan University

translating by using equivalent idiom, translating by addition, translating by using slang, and omission. The results revealed that there were 442 English phrasal verbs used in Harry Potter and the Goblet of Fire. The translator employed 5 translation strategies to translate English phrasal verbs into Thai. The strategies included literal translation (66.97%), communicative translation (25.57%), translating by addition (6.33%), omission (0.68%), and translating by using equivalent idiom (0.45%), respectively. However, translating by using slang was not found. The most frequently used strategy to translate English phrasal verbs into Thai in Harry Potter and the Goblet of Fire was literal translation (66.97%) and the least used strategy was translating by using equivalent idiom (0.45%).

Keywords: Translation, Translation strategy, Phrasal verb

บทนำ

วรรณกรรมเยาวชนกล่าวได้ว่าเป็นประตูสู่โลกแห่งจินตนาการให้กับผู้อ่านด้วยเรื่องราวที่หลากหลายในปัจจุบัน ทั้งสื่อสวน แฟนตาซี ตลก เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือสื่อสารความรู้สึกนึกคิดถ่ายทอดจินตนาการและแสดงออกซึ่งศิลปะอันประณีตงดงามที่ล้วนแล้วแต่มีบทบาทสำคัญต่อมุมมองของเด็กและเยาวชนอันเกิดจากการอ่านสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ การศึกษาหรือการอ่านวรรณกรรมแต่ละเรื่องยังทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพสังคม วัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจ ปัจจุบันจึงมีหนังสือวรรณกรรมเยาวชนเกิดขึ้นมากมายทั่วโลกหลากหลายภาษา การที่จะส่งผ่านความคิด จินตนาการ วัฒนธรรมจากวรรณกรรมภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง เพื่อที่จะให้ผู้รับสารเข้าถึงอรรถรสของเนื้อเรื่องอย่างแท้จริงจึงต้องอาศัยกระบวนการ ที่เรียกกันว่า การแปล ด้วยเหตุนี้ การแปลจึงมีบทบาทสำคัญยิ่ง

สิทธา พินิจภูวดล (2542, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของการแปลว่าเป็นการถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งโดยรักษารูปแบบ คุณค่า และความหมายในข้อความเดิมไว้อย่างครบถ้วน รวมทั้งความหมายแฝง ซึ่งได้แก่ ความหมายทางวัฒนธรรม ปรัชญา ความคิด ความรู้สึก และจิระพรรษ์ บุณยเกียรติ (2540, หน้า 10) เห็นว่าการแปลมิใช่กระบวนการทางภาษา เพราะในการแปล ผู้แปลไม่สามารถถ่ายทอดจากภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาผู้รับสารโดยทันที ผู้แปลจำเป็นต้องคิดและตีความภาษาต้นฉบับเสียก่อนแล้วจึงค้นหาภาษาผู้รับสารที่มีความหมายและความรู้สึกใกล้เคียงกันกับต้นฉบับจึงจะแปลออกมาได้ ส่วนเชวง จันทรเขตต์ (2528, หน้า 1) เห็นว่าการแปลนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ความชัดเจน ความชำนาญในการเลือกใช้คำให้เหมาะสมถูกต้องตามหลักของภาษาวัฒนธรรม กาลเทศะ ต้องใช้ทั้งจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์เข้าไปผสมผสานกัน แต่อย่างไรก็ตาม แต่ละภาษาย่อมมีรูปแบบที่ใช้ในการถ่ายทอดความหมายที่แตกต่างกันออกไป ทั้งด้านไวยากรณ์โครงสร้างและคำ คำบางคำอาจมีหลายความหมาย โดยเฉพาะกลุ่มคำศัพท์ที่มีความหมายไม่ตรงตัว ผู้แปลต้องใช้ความสามารถทางภาษามากขึ้นไปอีก เช่น กริยาวลี (Phrasal verb) หรือ Two-word verb ซึ่งเป็นกลุ่มคำที่รวมกันขึ้นโดยมีคำกริยาเป็นตัวหลักและอาจจะประกอบด้วยบุพบทหรือกริยาวิเศษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง กลุ่มคำนี้จะทำหน้าที่เป็นกริยาและมีความหมายเฉพาะ ซึ่งอาจจะต่างไปจากความหมายปกติของคำแต่ละคำที่มารวมกัน และ ถือว่าเป็นสำนวน (Idiom) โดยสำนวน (Macmillan English Dictionary for Advanced Learners, 2002, p. 749) หมายถึง วลีที่มีความหมายแตกต่างจากรูปคำที่ปรากฏ ไม่สามารถแปลคำต่อคำได้

ในการแปลสำนวนนั้น สุพรรณี ปิ่นมณี (2546 หน้า, 144; 2548, หน้า 84) กล่าวว่า เมื่อสำนวนมีความหมายต่างไปจากความหมายตามคำ การแปลสำนวนหากจะแปลแบบคำต่อคำ คงไม่อาจสื่อความหมายได้ หรือสื่อความหมายผิดไป การแปลสำนวนจึงเป็นการแปลที่ยากกว่าการแปลคำศัพท์ สำนวนต่างๆ ในแต่ละภาษาค่อนข้างเป็นคำผสมที่ตายตัว (fixed combination) ไม่สามารถใช้สลับที่กันแล้วสร้างหน่วยความหมายได้ สำนวนเป็นสิ่งที่แปลผิดพลาดได้ง่าย หากผู้แปลไม่ได้ตระหนักว่าถ้อยคำที่ตนกำลังแปลเป็นสำนวน มิใช่ความหมายโดยตรงของมัน สอดคล้องกับแนวคิดของลาร์สัน (Larson, 1997, p. 3 อ้างอิงใน เธียรรัตน์ สาคะศุภฤกษ์, 2554, หน้า 7) ที่ว่า

> ...แต่ละภาษาล้วนมีการใช้คำหรือวลีเพื่อสร้างสำนวนเป็นของตนเอง การแปลแบบคำต่อคำจึงอาจสร้างความหมายคลาดเคลื่อนได้ การแปลสำนวนจึงเป็นการตีความสำนวนนั้นอย่างถูกต้องจึงจะสามารถถ่ายทอดความหมายของสำนวนจากภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาฉบับแปลได้อย่างถูกต้อง เป้าหมายหลักของผู้แปลคือการเก็บความหมายต้นฉบับไว้ให้เหมือนเดิมและไม่บิดเบือนความหมายเพื่อคงรูปแบบของภาษา การแปลอาจแปลได้หลายรูปแบบในแต่ละภาษา จึงเป็นเรื่องปกติที่ต้องมีการเคลื่อนย้ายหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบในแต่ละภาษาไปเมื่อเกิดกระบวนการแปลขึ้น หน้าที่ของผู้แปลคือการใช้สำนวนภาษาแปลที่เหมือนกับภาษาต้นฉบับ แต่เป็นรูปแบบภาษาแปลที่เป็นธรรมชาติคงความหมายของภาษาต้นฉบับไว้

อย่างไรก็ตาม แม้การแปลจะเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน แต่หากผู้แปลถ่ายทอดความหมายเป็นอีกภาษาหนึ่ง ย่อมจะพบว่าในภาษาแปลนั้นมีวิธีการแสดงความหมายที่ต้องการได้อย่างเป็นธรรมชาติ แม้รูปแบบอาจแตกต่างไปจากภาษาต้นฉบับก็ตาม ซึ่งในปัจจุบันมีวรรณกรรมจากต่างประเทศอยู่เป็นจำนวนมากที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทย งานแปลหลายเรื่องเป็นงานแปลที่ดีมีความน่าสนใจถึงกลวิธีที่ผู้แปลเลือกนำมาใช้ในการถ่ายทอดทั้งทางด้านวัฒนธรรมทางภาษาและวัฒนธรรมทางสังคมที่สอดแทรกอยู่ในสารต้นฉบับโดยเฉพาะการแปลหนังสือประเภทวรรณกรรมสำหรับเยาวชนซึ่งมีลักษณะการใช้ภาษาและจินตนาการสูง บางสิ่งเป็นสิ่งสมมติขึ้นมา ไม่มีในชีวิตจริง นอกจากที่ผู้แปลจะต้องมีความรู้ความสามารถทางภาษาและศิลปะทางด้านงานแปลแล้ว ผู้แปลยังจะต้องมีความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาตัดสินใจเลือกใช้กลวิธีการแปลที่เหมาะสมเพื่อรักษาลีลาและคุณค่าของภาษาต้นฉบับในการที่จะสื่อความหมายถึงสิ่งนั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง

วรรณกรรมเยาวชนชุดหนึ่งที่ได้รับความสนใจจากนักอ่านมากมายทั่วโลก คือ วรรณกรรมเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์ (Harry Potter) ของ เจ. เค. โรว์ลิ่ง (J. K. Rowling, 2000) หนังสือชุดนี้ได้รับการแปลมากกว่า 60 ภาษา รวมทั้งภาษาไทย ด้วยเนื้อหาที่หลากหลาย ชวนให้ติดตาม แฝงไปด้วยจินตนาการ มิตรภาพที่น่าประทับใจระหว่างเพื่อน และในด้านภาษายังมีการใช้คำกริยาวลี (Phrasal verb) ที่น่าสนใจควรแก่การศึกษาอยู่เป็นจำนวนมาก การศึกษากลวิธีการแปลกริยาวลีของผู้แปล ทั้งการเลือกใช้คำ สำนวน โครงสร้างภาษาในภาษาฉบับแปลให้เทียบเคียงความหมายได้ตรงกับความหมายของภาษาต้นฉบับจึงเป็นเรื่องน่าสนใจยิ่ง ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงกลวิธีการแปลกริยาวลีที่ผู้แปลคือ งามพรรณ เวชชาชีวะเลือกใช้ในการถ่ายทอดความหมายกริยาวลี จากวรรณกรรมต้นฉบับเรื่อง Harry Potter and the Goblet of Fire ซึ่งเป็นหนังสือเล่ม

ที่สี่ในหนังสือชุดแฮร์รี่ พอตเตอร์ ที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างสูง เพื่อวิเคราะห์กลวิธี เทคนิคการแปลกริยาวลีของผู้แปล และเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ศึกษาการแปล ตลอดจนผู้สนใจในการแปลได้เรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์ในการแปลให้มีคุณภาพมากขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลวิธีการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรม เรื่อง Harry Potter and the Goblet of Fire แต่งโดย J. K. Rowling (J. K. Rowling, 2000) แปลบทภาษาไทยโดย งามพรรณ เวชชาชีวะ เรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์ กับถ้วยอัคนี

คำถามงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีคำถามการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลใดบ้างในการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับถ้วยอัคนี

2. ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลใดมากที่สุดและน้อยที่สุดในการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี

ขอบเขตของงานวิจัย

วรรณกรรมที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ คือ วรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Goblet of Fire แต่งโดย J. K. Rowling ฉบับแปลเป็นภาษาไทยโดยงามพรรณ เวชชาชีวะ ชื่อเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี (โรว์ลิ่ง, เจ. เค. 2544) ซึ่งมีทั้งหมด 37 บท โดยศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแปลและถ่ายทอดความหมายเฉพาะกริยาวลีที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่อง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

กริยาวลี คือกลุ่มคำที่รวมกันขึ้นโดยมีคำกริยาเป็นตัวหลักและประกอบด้วยบุพบทหรือกริยาวิเศษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างก็ได้ กลุ่มคำนี้จะทำหน้าที่เป็นกริยาและมีความหมายเฉพาะซึ่งอาจจะต่างไปจากความหมายปกติของคำแต่ละคำที่มารวมกัน

กลวิธีการแปล หมายถึง กระบวนการแปลที่ผู้แปลใช้เพื่อถ่ายทอดความหมายของข้อเขียนในภาษาต้นฉบับไปเป็นภาษาฉบับแปล โดยเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนให้เหมาะสมเพื่อรักษาความหมาย น้ำเสียง รูปแบบและลีลาของข้อเขียนเดิมไว้ให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้อ่านงานแปลได้รับอรรถรสเทียบเท่าอ่านภาษาต้นฉบับ

กลวิธีการแปลที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ปรับจากหลักการและแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแปล คือ โมนา เบเคอร์ (Baker, 1992) ฌอง ปอล วิเนย์ และ ฌอง ดาร์เบลเนท (Vinay and Darbelnet, 1958) และสัญฉวี สายบัว (2550) โดยสรุปเป็น 6 กลวิธี ดังนี้

1. การแปลตรงตัว หมายถึง การแปลกริยาวลีตรงตามรูปแบบและเนื้อหาของภาษาต้นฉบับ เป็นการแปลโดยใช้ถ้อยคำหรือภาษาฉบับแปลที่เหมือนกันทั้งรูปแบบและความหมายที่อ้างถึงในภาษาต้นฉบับ หากมีถ้อยคำหรือสำนวนในภาษาฉบับแปลที่เท่าเทียมกัน

2. การแปลเอาความ หมายถึง การแปลถ้อยคำ หรือข้อความในภาษาต้นฉบับให้เป็นภาษาฉบับแปลที่ยังคงรักษาใจความสำคัญไว้ ถือเป็นการสรุปความจึงใช้ถ้อยคำ หรือข้อความใหม่

3. การใช้สำนวนเทียบเคียง หมายถึง การแปลโดยเทียบเคียงถ้อยคำ หรือข้อความในภาษาต้นฉบับกับสำนวนไทยที่ให้ความหมายคล้ายคลึงกัน แต่มีการใช้คำต่างกันเพียงเล็กน้อย หรือใช้คำที่ต่างกันไปเลย

4. การแปลขยายความ หมายถึง การแปลตรงตัวตามต้นฉบับและให้ความหมายเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องหรือสถานการณ์มากขึ้น และยังช่วยไม่ให้คำแปลกำกวมหรือห้วนเกินไป

5. การใช้คำสแลง หมายถึง การแปลโดยใช้เป็นคำสแลงที่เหมาะสมกับตัวละครและสถานการณ์เพื่อทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องง่ายขึ้น

6. การละไม่แปล หมายถึง การแปลโดยตัดละบางคำออกไป หากความหมายและรูปแบบของคำในภาษาต้นฉบับยากแก่การแปล ไม่สามารถหาถ้อยคำหรือสำนวนภาษาฉบับแปลที่มีความหมายเหมือนกับคำในภาษาต้นฉบับได้ และข้อความนั้นซ้ำกัน ไม่ใช่สาระสำคัญของเนื้อหาจึงตัดข้อความนั้นทิ้งไป

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลวิธีการแปลกริยาวลี จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Goblet of Fire แต่งโดย J. K. Rowling แปลบทภาษาไทยโดย งามพรรณ เวชชาชีวะ เรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์ กับถ้วยอัคนี โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังต่อไปนี้

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

วรรณกรรมที่นำมาศึกษาครั้งนี้ คือ วรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Goblet of Fire แต่งโดย J. K. Rowling ฉบับแปลเป็นภาษาไทยโดยงามพรรณ เวชชาชีวะ เรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับถ้วยอัคนี จำนวนทั้งหมด 37 บท โดยศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแปลและถ่ายทอดความหมายเฉพาะคำกริยาวลีที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเป็นตารางการวิเคราะห์กลวิธีการแปลกริยาวลี เรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับถ้วยอัคนี โดยกลวิธีการแปลกริยาวลีนั้น สังเคราะห์จากหลักการและแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านการแปล คือ โมนา เบเคอร์ (Baker, 1992) ฌอง ปอล วิเนย์และฌอง ดาร์เบลเนท (Vinay & Darbelnet,1 958) และ สัญฉวี สายบัว (2550) โดยเครื่องมือที่ใช้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนที่บันทึกข้อมูลประโยคภาษาต้นฉบับที่พบกริยาวลี 2) ส่วนที่บันทึกข้อมูลภาษาฉบับแปลเป็นภาษาไทยของกริยาวลีนั้น 3) ส่วนของกลวิธีการแปล และ 4) ส่วนของการวิเคราะห์กลวิธีการแปล ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางการวิเคราะห์กลวิธีการแปลกริยาวลี (ตัวอย่าง)

ภาษาต้นฉบับ	ภาษาฉบับแปล	กลวิธีการแปล	การวิเคราะห์
He **got up** and limped downstairs into the kitchen with the idea of refilling his hot water bottle to ease the stiffness in his knee. (หน้า 5)	เขา**ลุกขึ้น**และเดินลากขาลงบันไดมาในครัว คิดว่าจะเติมน้ำร้อนใส่ขวดเพื่อเอาไปใช้ช่วยบรรเทาอาการขัดยอกที่เข่า (หน้า 18)	การแปลตรงตัว	“get up” แปลว่า ลุก, ยืนขึ้น (สุไร พงษ์ทองเจริญและคณะ, 2547, หน้า 341) ผู้แปลเลือกใช้คำที่มีความหมายที่ตรงกับที่ใช้ในภาษาต้นฉบับ ในที่นี้เป็นการแปลตรงตัว
They rode their bicycles over the lawns Frank worked so hard to keep smooth. Once or twice, they **broke into** the old house for a dare. (หน้า 5)	พวกเขาจะขี่จักรยานลุยสนามหญ้าที่แฟรงก์สู้อุตส่าห์ลงแรงดูแลให้ราบเรียบ ครั้งหรือสองครั้งทีเดียวที่เด็กๆกล้าหาญชาญชัย**แอบเข้าไป**ในตัวบ้าน (หน้า 18)	การแปลขยายความ	“break into” แปลว่าเข้าไปในที่ซึ่งปิดอยู่ (สุไร พงษ์ทองเจริญและคณะ, 2547, หน้า 93) เด็กๆ เข้าไปในบ้านริดเดิ้ลโดยที่ไม่ได้รับอนุญาต ผู้แปลจึงใช้คำว่า**แอบ**ขยายความคำว่าเข้าไปเพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในที่นี้จึงเป็นการแปลขยายความ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. รวบรวมกริยาวลีที่พบจากวรรณกรรมต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง Harry Potter and the Goblet of Fire ทั้ง 37 บท

2. นำกริยาวลีภาษาอังกฤษที่พบจากวรรณกรรมต้นฉบับมาเทียบเคียงความหมายกับฉบับแปลภาษาไทยเรื่อง แฮรี่ พอตเตอร์ กับถ้วยอัคนี ซึ่งแปลโดยงามพรรณ เวชชาชีวะ

3. หาความหมายกริยาวลีที่พบจากวรรณกรรมต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง Harry Potter and the Goblet of Fire ในพจนานุกรมอังกฤษ-ไทย หรือพจนานุกรมอังกฤษ-อังกฤษ

4. จัดเก็บข้อมูลประโยคที่มีกริยาวลีภาษาอังกฤษในต้นฉบับและความหมายเทียบเคียงเป็นภาษาไทยในฉบับแปลลงในตารางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์กลวิธีการแปลกริยาวลีภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ตามเกณฑ์การวิเคราะห์กลวิธีการแปลกริยาวลีซึ่งมี 6 กลวิธี คือ การแปลตรงตัว การแปลเอาความ การใช้สำนวนเทียบเคียง การแปลขยายความ การใช้คำสแลงและการละไม่แปล

2. นำเสนอผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในรูปของตารางแสดงค่าความถี่และค่าร้อยละ

3. สรุปผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้ในการแปลกริยาวลี และกลวิธีการแปลที่นำมาใช้ในการแปลมากที่สุดและน้อยที่สุดจากค่าความถี่ ค่าร้อยละ และลำดับ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาและวิเคราะห์กลวิธีการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Goblet of Fire แต่งโดย J. K. Rowling แปลบทภาษาไทยโดย งามพรรณ เวชชาชีวะ เรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับถ้วยอัคนี แบ่งเป็น 2 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 กลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ในการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี

จากการศึกษากลวิธีการแปลกริยาวลีในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Goblet of Fire แต่งโดย J. K. Rowling แปลบทภาษาไทยโดย งามพรรณ เวชชาชีวะ เรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับถ้วยอัคนี พบคำกริยาวลี จำนวน 442 คำ โดยผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลกริยาวลี ดังปรากฏผลตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าความถี่และค่าร้อยละกลวิธีการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

กลวิธีการแปล	ความถี่	ร้อยละ
1. การแปลตรงตัว	296	66.97
2. การแปลเอาความ	113	25.57
3. การแปลขยายความ	28	6.33
4. การละไม่แปล	3	0.68
5. การใช้สำนวนเทียบเคียง	2	0.45
6. การใช้คำสแลง	0	0
รวม	442	100

จากตารางที่ 2 กลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้มีจำนวน 5 กลวิธีด้วยกัน คือ การแปลตรงตัว การแปลเอาความ การแปลขยายความ การละไม่แปล และการใช้สำนวนเทียบเคียง โดยการใช้คำสแลงเป็นกลวิธีที่ผู้แปลไม่เลือกใช้ในการแปล ดังแสดงตัวอย่างของกลวิธีการแปลกริยาวลีภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี ต่อไปนี้

1. การแปลตรงตัว

ตัวอย่าง ภาษาต้นฉบับ: He **got up** and limped downstairs into the kitchen with the idea of refilling his hot water bottle to ease the stiffness in his knee. (หน้า 5)

ภาษาฉบับแปล: เขา**ลุกขึ้น**และเดินลากขาลงบันไดมาในครัว คิดว่าจะเติมน้ำร้อนใส่ขวดเพื่อเอาไปใช้ช่วยบรรเทาอาการขัดยอกที่เข่า (หน้า 18)

"get up" แปลว่า ลุก, ยืนขึ้น (สุไร พงษ์ทองเจริญ และคณะ, 2547, หน้า 341) ผู้แปลเลือกใช้คำที่มีความหมายที่ตรงกับที่ใช้ในภาษาต้นฉบับ ในที่นี้เป็นการแปลตรงตัว

2. การแปลเอาความ

ตัวอย่าง ภาษาต้นฉบับ: "I --- I don't know, My Lord" said the first voice nervously. "She **set out** to explore the house, I think…." (หน้า 7)

ภาษาฉบับแปล: "ไม่—ไม่ทราบขอรับ นายท่าน" เสียงแรกตอบอย่างตื่นๆ "คงจะ**ออกไป**สำรวจบ้านกระมัง คิดว่า...." (หน้า 20)

"set out" แปลว่า ออกเดินทาง (สุไร พงษ์ทองเจริญ และคณะ, 2547, หน้า 721) ผู้แปลเลือกใช้คำว่า ออกไป แทนความหมายตรงตัวเพื่อให้เข้ากับบริบทและสอดคล้องกับส่วนขยายที่ตามมาในประโยคคือ สำรวจบ้าน ในที่นี้จัดเป็นการแปลเอาความ

3. การแปลขยายความ

ตัวอย่าง ภาษาต้นฉบับ: He opened his mouth and **let out** a scream. (หน้า 15)

ภาษาฉบับแปล: แฟรงก์อ้าปาก**ร้องโหยหวน** (หน้า 29)

"let out" แปลว่า ส่งเสียงออกมา (สุไร พงษ์ทองเจริญ และคณะ, 2547, หน้า 470) ในที่นี้ แทนที่จะแปลตรงตัว ผู้แปลเลือกใช้คำว่า ร้อง และใช้คำว่า โหยหวน ขยายความเพื่อให้สอดคล้องกับคำว่า scream (เสียงกรีดร้อง) เพื่อเน้นอาการและเสียงกรีดร้องของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ของตัวละครมากขึ้น จึงจัดเป็นการแปลขยายความ

4. การละไม่แปล

ตัวอย่าง ภาษาต้นฉบับ: Dumbledore started to clap; the students, following his lead, **broke into** applause too, many of them standing on tiptoe, the better to look at this woman. (หน้า 244)

ภาษาฉบับแปล: ดัมเบิลดอร์เริ่มปรบมือ บรรดานักเรียนทำตามเขา ขณะที่มีจำนวนไม่น้อยที่เขย่งปลายเท้าเพื่อดูผู้หญิงคนนี้ให้ชัดถนัดตาขึ้นอีก (หน้า 281)

"break into" แปลว่า เริ่มทำโดยทันที (สุไร พงษ์ทองเจริญ และคณะ, 2547, หน้า 93)

ผู้แปลเลือกที่จะไม่แปลคำว่า broke into (applause too) เนื่องจากข้อความนี้มีความหมายซ้ำกับ clap ซึ่งไม่ใช่สาระสำคัญของเนื้อหาจึงตัดข้อความนี้ทิ้งไป ในที่นี้เป็นการละไม่แปล

5. การใช้สำนวนเทียบเคียง

ตัวอย่าง ภาษาต้นฉบับ: "I told you!" Ron hissed at Hermione as she stared down at the article. "I told you not to annoy Rita Skeeter! She's **made** you **out** to be some sort of – of scarlet woman!" (หน้า 513)

ภาษาฉบับแปล: “ฉันบอกเธอแล้ว!”รอนกระซิบบอกเฮอร์ไมโอนี่ขณะที่เธอจ้องมองบทความนิ่งอยู่ “ฉันบอกเธอแล้วว่าอย่าไปหาเรื่องกับริต้า สกีตเตอร์! ยายนี่**ระบายสี**จนเธอกลายเป็นพวก – พวกผู้หญิงปล่อยตัว!” (หน้า 580)

“make out” แปลว่า พยายามอธิบายให้ผู้อื่นเชื่อ (สุไร พงษ์ทองเจริญ และคณะ, 2547, หน้า 494) ผู้แปลเลือกใช้คำว่า ระบายสี ซึ่งเป็นสำนวนไทย หมายความว่า เสริมแต่งเกินความจริง (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2544) ในการเปรียบเทียบว่าข้อความที่ถูกเขียนในบทความไม่เป็นความจริง ผู้เขียนแต่งเติมเนื้อหาขึ้นมาเองเพื่อพยายามให้ผู้ที่อ่านเชื่อว่าผู้ที่ถูกเขียนถึงเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี ในที่นี้จัดเป็นกลวิธีการใช้สำนวนเทียบเคียงในการแปล

ตอนที่ 2 กลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้มากที่สุดและน้อยที่สุดในการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี

เมื่อนำกลวิธีการแปลกริยาวลีที่ใช้ในการแปลกริยาวลีมาจัดเรียงลำดับตามความถี่ สามารถเรียงลำดับได้ดังปรากฏผลในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางแสดงค่าความถี่และค่าร้อยละกลวิธีการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย

กลวิธีการแปล	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1. การแปลตรงตัว	297	66.97	1
2. การแปลเอาความ	113	25.57	2
3. การแปลขยายความ	28	6.33	3
4. การละไม่แปล	3	0.68	4
5. การใช้สำนวนเทียบเคียง	2	0.45	5
6. การใช้คำสแลง	0	0	6
รวม	442	100	

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่ากลวิธีการแปลกริยาวลีที่ใช้มากที่สุดคือ การแปลตรงตัว ความถี่ 297 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 66.97 กลวิธีการแปลที่ใช้รองลงมาเป็นลำดับที่สองคือ การแปลเอาความ ความถี่ 113 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.57 ลำดับที่สามคือ การแปลขยายความ ความถี่ 28 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.33 ลำดับที่สี่คือ การละไม่แปล ความถี่ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.68 ลำดับที่ห้า คือ การใช้สำนวนเทียบเคียง ความถี่ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.45 นับเป็นกลวิธีการแปลกริยาวลีที่ใช้น้อยที่สุด ส่วนกลวิธีการแปลกริยาวลีที่ไม่ใช้คือ การใช้คำสแลง ความถี่ 0 ครั้ง โดยคิดเป็นร้อยละ 0

บทสรุป

การศึกษากลวิธีการแปลกริยาวลีในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Goblet of Fire แต่งโดย J. K. Rowling แปลบทภาษาไทยโดย งามพรรณ เวชชาชีวะ เรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลวิธีการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กลวิธีการแปลที่ใช้ในการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี พบว่ามี 5 กลวิธีด้วยกัน ได้แก่ การแปลตรงตัว การแปลเอาความ การใช้สำนวนเทียบเคียง การแปลขยายความ และการละไม่แปล แต่ไม่พบกลวิธีการใช้คำสแลงในการแปลกริยาวลี

2. กลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้มากที่สุดในการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี ได้แก่ การแปลตรงตัว คิดเป็นร้อยละ 66.97 และกลวิธีการแปลกริยาวลีที่ใช้น้อยที่สุด คือ การใช้สำนวนเทียบเคียง คิดเป็นร้อยละ 0.45 ส่วนกลวิธีการแปลกริยาวลีที่ไม่ได้ใช้เลย คือการใช้คำสแลง คิดเป็นร้อยละ 0

อภิปรายผล

จากข้อสรุปของผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลในประเด็นต่างๆ ได้ ดังนี้

1. กลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ในการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี พบว่ามี 5 กลวิธี ได้แก่ การแปลตรงตัว การแปลเอาความ การใช้สำนวนเทียบเคียง การแปลขยายความ และการละไม่แปล โดยการใช้คำสแลงเป็นกลวิธีที่ผู้แปลไม่เลือกใช้ใน การแปล ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาการแปลสำนวนในวรรณกรรมเยาวชนชุดนาร์เนีย (The Chronicle of Narnia) เรื่อง ตู้พิศวง และเรื่องผจญภัยโพ้นทะเล จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ของศยามล *ศรสุวรรณศรี* (2551) ที่พบว่าผู้แปลใช้กลวิธีการแปลสำนวนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย จำนวน 4 กลวิธีด้วยกัน คือ การแปลแบบเอาความ การแปลแบบเทียบเคียงสำนวน การละ และการแปลแบบตรงตัว อนึ่ง การที่ผู้แปลใช้จำนวนกลวิธีมากน้อยต่างกันบ้างนั้นขึ้นอยู่การเลือกใช้กลวิธีให้เหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของเรื่องที่แปล

การที่พบว่าผู้แปลใช้กลวิธีที่หลากหลายในการแปลคำกริยาวลีในวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนีเป็นจำนวนถึง 5 กลวิธีด้วยกันนั้น เนื่องจากในเรื่องมีบริบทเนื้อหาการใช้กริยาวลีที่หลากหลายเป็นจำนวนมากถึง 442 คำ ซึ่งมีความหมายทางภาษาและวัฒนธรรมในบริบทที่แตกต่างหลากหลายกันไป ผู้แปลจึงต้องเลือกใช้กลวิธีการแปลที่หลากหลายเช่นกันเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของเรื่อง และเพื่อให้สามารถสื่อความหมายของต้นฉบับไปสู่ผู้อ่านได้อย่างถูกต้อง ส่วนกลวิธีการแปลที่ไม่พบการใช้ คือ การแปลโดยใช้คำสแลงนั้น ผู้แปลไม่เลือกใช้กลวิธีนี้เนื่องจากบริบทของการแปลคำกริยาวลีในเรื่องนี้ไม่เอื้อให้แปลเป็นคำสแลง อีกทั้งผู้แปลสามารถหาความหมายของคำกริยาวลีฉบับแปลได้ตรงกับภาษาต้นฉบับเป็นส่วนใหญ่ จึงเลือกที่จะใช้กลวิธีการแปลแบบอื่นแทนโดย ไม่ต้องใช้คำสแลงซึ่งเป็นคำที่ใช้เข้าใจเฉพาะกลุ่ม แต่ไม่ถูกต้องตามหลักของภาษาและมักใช้กันชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น

2. กลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้มากที่สุดในการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี ได้แก่ การแปลตรงตัว คิดเป็นร้อยละ 66.97 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษากลวิธีการแปลสำนวนและกริยาวลีภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในบทบรรยายภาพยนตร์การ์ตูน

ของ ปิยะดา โล (2551) ซึ่งพบว่ากลวิธีการแปลแบบตรงตัวเป็นกลวิธีการแปลที่ใช้มากที่สุดทั้งในการแปลสำนวนและกริยาวลีภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย การที่ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลตรงตัวมากที่สุดในการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี นั้นเนื่องจากคำกริยาวลีส่วนใหญ่ที่พบ สามารถหาภาษาฉบับแปลที่สื่อความหมายตรงตามภาษาต้นฉบับได้ อีกทั้งบริบทและสถานการณ์ในประโยคมีความชัดเจนสามารถสื่อความได้ครบถ้วนอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องเพิ่มเติมคำหรือสรุปความใหม่ ตามหลักการในการหาคำที่ตรงตามรูปแบบและเนื้อหาของภาษาต้นฉบับมากที่สุดก่อน ดังที่ไนดา (Nida, 1964, อ้างอิงในหอมหวล ชื่นจิตร, 2527, หน้า 26) อธิบายว่าเมื่อสามารถวิเคราะห์ความหมายของภาษาต้นฉบับได้แล้ว ผู้แปลจะต้องกำหนดคำในภาษาฉบับแปลให้มีความหมายเทียบเคียงกับคำและสำนวนในภาษาต้นฉบับที่สุด สอดคล้องกับที่นิวมาร์ค (Newmark, 1981, อ้างอิงใน สัญฉวี สายบัว, 2550, หน้า 48) ได้เสนอแนวทางสำหรับนักแปลไว้ว่า ผู้แปลต้องยึดความมุ่งหมายที่สำคัญของการแปลเป็นหลัก นั่นคือ มุ่งสร้างผลตอบสนองที่เทียบเคียงกับต้นฉบับ และในขณะเดียวกันให้พยายามรักษารูปแบบของการเสนอความคิดเดิมไว้เท่าที่จะเป็นได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้แปลวรรณกรรมเรื่องนี้ได้พยายามรักษาความหมายและรูปแบบของภาษาต้นฉบับในการแปลกริยาวลีไว้มากที่สุด โดยมุ่งความถูกต้องแม่นยำเป็นหลัก

3. กลวิธีการแปลที่ใช้น้อยที่สุดในการแปลกริยาวลีจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี ได้แก่ การใช้สำนวนเทียบเคียง คิดเป็นร้อยละ 0.45 การที่ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีนี้น้อยที่สุด เนื่องมาจากวรรณกรรมเรื่องนี้เป็นวรรณกรรมสำหรับเยาวชน การใช้สำนวนเทียบเคียงอาจเป็นที่เข้าใจได้ยากกับกลุ่มผู้อ่านซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็ก ดังที่หอมหวล ชื่นจิตร (2527, หน้า 28-29) กล่าวถึงการแปลวรรณกรรมสำหรับเด็กไว้ว่า ในกรณีที่คำในภาษาอังกฤษบางคำไม่มีคำเทียบที่สมบูรณ์แบบในภาษาไทยและคำเทียบบางคำที่ใช้อย่างหลวมๆ สำหรับผู้ใหญ่อาจสื่อความหมายกับเด็กไม่ได้ เนื่องจากประสบการณ์เด็กยังน้อย จึงต้องมีวิธีการหาคำเทียบ โดยหาประเภทของคำที่เทียบเท่ากับคำในต้นฉบับก่อน แล้วมีคำขยายง่ายๆ เพิ่มเติม การใช้ภาษาอุปมาอุปไมยในหนังสือสำหรับเด็กนั้นจะง่ายๆ และไม่ควรใช้สำนวนในการแปลที่ลึกซึ้งประเภทคำพังเพยที่เข้าใจยาก สอดคล้องกับความเห็นของบันลือ พฤกษะวัน (2536, หน้า 81) ที่กล่าวว่าการใช้ภาษาในหนังสือสำหรับเด็กควรมีระดับภาษาที่เหมาะสมกับวัย เข้าใจง่าย ดังนั้นเมื่อผู้แปลเห็นว่ามีคำแปลที่ตรงกับภาษาต้นฉบับหรือสามารถใช้กลวิธีการแปลแบบอื่นในการแปลให้ได้ความหมาย ตรงตามต้นฉบับได้ ผู้แปลจึงเลือกใช้กลวิธีการใช้สำนวนเทียบเคียงน้อยที่สุดในการแปลวรรณกรรมเรื่องนี้

นอกจากผลการวิจัยนี้จะพบกลวิธีการแปลกริยาวลีที่หลากหลายแล้ว ยังพบว่าผู้แปลพยายามคงรูปแบบหน้าที่ของกริยาวลีให้เหมือนในภาษาต้นฉบับโดยแปลเป็นกริยาวลีในฉบับภาษาไทยให้ตรงกับหน้าที่ของกริยาวลีในภาษาต้นฉบับโดยตลอด กล่าวได้ว่าผู้แปลมีความสามารถเป็นอย่างยิ่งในการแปลกริยาวลีจากภาษาต้นฉบับเป็นภาษาฉบับแปลโดยรักษาไว้ทั้งความหมายและหน้าที่เพื่อให้ผู้อ่านงานแปลได้รับอรรถรสเทียบเท่ากับการอ่านภาษาต้นฉบับ

บรรณานุกรม

จิระพรรษ์ บุณยเกียรติ. (2540). ***ศาสตร์การแปล: รวมบทความเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ***. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เชวง จันทรเขตต์. (2528). ***การแปลเพื่อการสื่อสาร***. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เธียรรัตน์ สาคะศุภฤกษ์. (2554). ***บทแปลเรื่อง "เท็กซัสลิขิตรัก ของลอร์เรน ฮีธ" พร้อมบทวิเคราะห์***. สารนิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

บันลือ พฤกษะวัน. (2536). ***วรรณกรรมกับเด็ก***. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ปิยะดา โล. (2551). ***กลวิธีการแปลสำนวนและกริยาวลีภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในบทบรรยายภาพยนตร์การ์ตูน***. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2544). ***พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542***. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

โรว์ลิ่ง, เจ. เค. (2544). ***แฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี***. (งามพรรณ เวชชาชีวะ, ผู้แปล). (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

ศยามล สุวรรณศรี. (2551). ***การแปลสำนวนในวรรณกรรมชุดนาร์เนีย เรื่อง ตู้พิศวงและผจญภัยโพ้นทะเล เป็นภาษาไทยโดย สุมนา บุณยะรัตเวช***. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

สัญฉวี สายบัว. (2550). ***หลักการแปล***. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิทธา พินิจภูวดล. (2542). ***คู่มือนักแปลอาชีพ***. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

สุพรรณี ปิ่นมณี. (2546). ***การแปลขั้นสูง***. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณี ปิ่นมณี. (2548). ***การแปลขั้นสูง***. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุไร พงษ์ทองเจริญและคณะ. (2547). *Oxford wordpower dictionary for Thai learners* ***ฉบับอังกฤษ-ไทย***. กรุงเทพฯ: หน้าต่างสู่โลกกว้าง.

หอมหวล ชื่นจิตร. (2527). ***การแปล: อาชีพสู่ปวงชน***. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.

Baker, M. (1992). ***In Other Words: A coursebook on translation***. London: Routledge.

Macmillan English Dictionary for Advanced Learners. (2002). London: Macmillan Education.

Rowling, J. K. (2000). ***Harry Potter and the Goblet of Fire***. London: Bloomsbury.

Vinay, J. P. & Darbelnet, J. (1958). ***Stylistique Comparée du Français et de l'Anglais***. Paris: Didier-Harrap.